

Bruxelles, 6. ožujka 2026.
(OR. en)

6615/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

NAPOMENA

Predmet: ODLUKA VIJEĆA za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa („iTrace VI”) – Prilog

PRILOG

PROJEKTNI DOKUMENT

Projekt za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa

(„iTrace VI”)

Globalni mehanizam izvješćivanja o konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu iTrace

1. Kontekst i obrazloženje za potporu u okviru ZVSP-a

1.1. Ova se Odluka nadovezuje na uzastopne odluke Vijeća u svrhu borbe protiv destabilizirajućeg učinka preusmjeravanja konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva u područja pogođena sukobom, i trgovine njima, a osobito na odluke 2013/698/ZVSP, (ZVSP) 2015/1908, (ZVSP) 2017/2283 i (ZVSP) 2023/387 kojima je uspostavljen i unaprijeđen globalni mehanizam izvješćivanja o konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu iTrace.

Preusmjeravanje konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva te neovlašten pristup komponentama i tehnologijama potrebnima za njihovu proizvodnju i operativnost predstavljaju jasan izazov za sigurnost Unije. To uključuje njihovu nabavu i ponovni prijenos od strane neprijateljskih država; aktivnosti neovlaštenih primatelja takvog oružja koje ometaju napore Unije u pogledu razvoja i upravljanja krizama te humanitarnih napora i napora za stabilizaciju u područjima svijeta pogođenima oružanim sukobima; i upotrebu tog oružja od strane kriminalaca, organiziranih kriminalnih skupina i terorista za izvođenje napada na europskom tlu.

Aktivnosti koje se provode na temelju Odluke (ZVSP) 2023/387 potvrđuju da se priroda bojišta promijenila tijekom dosadašnjih djelovanja u okviru sustava iTrace. Neprijateljske države i neovlašteni primatelji sve više upotrebljavaju široko dostupne tehnologije, uključujući one koje se upotrebljavaju za proizvodnju zračnih sustava bez posade, kako bi se poboljšale sposobnosti tradicionalnog konvencionalnog oružja i streljiva. Potencijal da akteri niskog kapaciteta razviju sve sofisticiranije oružje brzo se povećava i nastavit će utjecati na oružane sukobe diljem svijeta.

Projekt iTrace imao je ključnu ulogu u upozoravanju država članica EU-a na taj razvoj događaja i podupiranju nacionalnog i multilateralnog djelovanja za suzbijanje preusmjeravanja oružja i nezakonitih lanaca opskrbe. Države članice EU-a ponovno su potvrdile stratešku važnost sustava iTrace u Zaključcima Vijeća o kontroli izvoza oružja od 14. travnja 2025. Od svojeg osnutka sustav iTrace djeluje u više od 40 država zahvaćenih sukobima te je stvorio najveći svjetski repozitorij za preusmjereno konvencionalno oružje i streljivo, podupirući provedbu Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP (pročišćeni tekst), članka 11. Ugovora o trgovini oružjem, Međunarodnog instrumenta za praćenje, Akcijskog programa UN-a za SALW i Globalnog okvira za streljivo.

U okviru projekta dokumentirane su tisuće slučajeva preusmjeravanja, podržan je kazneni progon i uvedene su utemeljene sankcije protiv subjekata koji neprijateljskim akterima isporučuju oružje, streljivo i povezane komponente. Tim se aktivnostima iTrace potvrđuje kao strateški važna inicijativa kojom se podupire donošenje odluka u svim procesima kontrole oružja i njegove sigurnosti.

1.2. Projekt iTrace pokazao je veliku prilagodljivost globalnom sigurnosnom okruženju koje se brzo mijenja. Potražnja za informacijama generiranim u sustavu iTrace i dalje raste kako se sukobi šire i sve više međusobno povezuju, što zahtijeva složeniju analizu lanaca opskrbe i poboljšane analitičke kapacitete kao i kapacitete za obradu podataka.

Stoga je cilj ove Odluke nastavak i jačanje projekta na temelju Odluke (ZVSP) 2023/387 tako da se oblikovateljima politika i stručnjacima iz Unije pruže sustavno prikupljene informacije relevantne za politiku kako bi se poduprle učinkovite strategije za sprečavanje preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa oružja koje su utemeljene na dokazima.

1.3. Ovom Odlukom predviđa se trajno održavanje i unapređivanje globalnog sustava za izvješćivanje o oružju iTrace, uključujući: povećano raspoređivanje na terenu; prilagođena potpora državama članicama putem savjetovanja, prilagođenih podatkovnih proizvoda, korisničke podrške 24 sata dnevno i provjere nakon isporuke te osposobljavanje i mentoriranje nacionalnih tijela u državama pogođenima sukobom kako bi se ojačali kapaciteti za praćenje i borbu protiv preusmjeravanja.

2. Opći ciljevi

Djelovanjem će se poduprijeti međunarodni naponi za suzbijanje destabilizirajućih učinaka preusmjeravanja konvencionalnog oružja i streljiva i trgovine njima pružanjem informacija relevantnih za politike i operativnu potporu. Konkretno, djelovanjem će se:

- podupirati provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP (pročišćeni tekst), UTO-a, Akcijskog programa UN-a, ITI-ja i Globalnog okvira za streljivo;
- pomagati državama članicama u procjeni i ublažavanju rizika od preusmjeravanja;
- utvrditi rute preusmjeravanja, aktere i mreže kako bi se pomoglo pravnim postupcima;
- jačati suradnja s tijelima UN-a, INTERPOL-om (iARMS), Europolom i drugim partnerima;
- utvrditi prioritetna područja za međunarodnu i regionalnu suradnju i pomoć;
- poduprijeti praćenja provedbe UTO-a i procjene rizika od preusmjeravanja prije izvoza i
- poboljšati kapacitet CAR-a za dokumentiranje i analizu komponenti i tehnologija oružja.

3. Dugoročna održivost i ishodi

Djelovanjem će se osigurati trajni i strukturirani okvir za stalno praćenje nezakonitog širenja konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva. Njime će se znatno povećati količina, opseg i analitička vrijednost informacija povezanih s oružjem koje su dostupne institucijama Unije, državama članicama i međunarodnim partnerima te će se poduprijeti ciljani razvoj učinkovitih politika kontrole konvencionalnog oružja i kontrole izvoza, uključujući sankcije i mjere za umanjivanje rizika.

Konkretno, djelovanjem će se:

- dodatno popunjavati i održavati sustav upravljanja informacijama iTrace kao dugoročni repozitorij provjerenih podataka o nezakonitom konvencionalnom oružju, streljivu, komponentama i povezanim tehnologijama;
- oblikovateljima politika i stručnjacima u području kontrole oružja osigurati robustan analitički alat za utvrđivanje rizika od preusmjerenja, definiranje prioriternih područja za pomoć i suradnju te podupiranje regionalnih i podregionalnih koordinacijskih mehanizama;
- zadržati dovoljna fleksibilnost za generiranje rezultata relevantnih za politiku kao odgovor na promjenjive sigurnosne i političke zahtjeve;
- poboljšati učinkovitost međunarodnih i regionalnih organizacija za praćenje oružja kontinuiranom razmjenom informacija i tehničkom potporom i
- izgraditi trajni nacionalni kapacitet za prepoznavanje i praćenje nezakonitog konvencionalnog oružja u državama pogođenima sukobom te učinkovitije sudjelovati u međunarodnim procesima kontrole oružja i izvršavanja zakonodavstva.

4. Opis djelovanja

4.1. Projekt 1: razvoj tehničkih kapaciteta za identifikaciju i praćenje oružja

Cilj: jačanje sposobnosti nacionalnih tijela u državama pogođenima sukobom za utvrđivanje, dokumentiranje i praćenje nezakonitog konvencionalnog oružja i streljiva te upravljanje njima, kao i za rješavanje rizika od preusmjerenja na izvoru.

Aktivnosti: osposobljavanje i mentorstvo provodit će se u okviru opetovanih misija na terenu i zajedničkih istraga. Aktivnosti će uključivati upute o identifikaciji i dokumentaciji konvencionalnog oružja, postupanju s dokazima i lancu nadzora, provedbi Međunarodnog instrumenta za praćenje, praksama označivanja i vođenja evidencije te procjenama fizičke sigurnosti i upravljanja zalihama. Osposobljavanje će biti prilagođeno nacionalnim potrebama i pružit će se tijelima kaznenog progona, tužiteljima i, prema potrebi, osoblju za potporu miru te misijama UN-a ili EU-a.

Rezultati: Projektom će se poboljšati nacionalni kapaciteti za praćenje, poboljšati pristup timovima za istrage na terenu u okviru sustava iTrace, povećati količina i kvaliteta prikupljenih podataka te poduprijeti provedba UTO-a, ITI-ja, Akcijskog programa, Globalnog okvira za borbu protiv terorizma, cilja održivog razvoja 16.4.2. i inicijativa za kontrolu oružja koje podupire Unija.

Pokazatelji: do 40 posjeta u svrhu osposobljavanja i mentorstva na terenu tijekom trogodišnjeg projektnog razdoblja.

4.2. Projekt 2: održavanje sustava iTrace i istrage na terenu

Cilj: Projektom će se poduprijeti terensko istraživanje konvencionalnog oružja i streljiva koje je u optjecaju u područjima pogođenim sukobom. Projektom će se prioritetno rješavati zemlje od posebnog interesa za države članice, među ostalim Irak, Libanon, Libija, Sirija, Somalija, Sudan, Ukrajina i Jemen.⁸ Tim istragama na terenu osigurat će se konkretni dokazi o preusmjerenom konvencionalnom oružju u rukama pobunjeničkih i terorističkih snaga, koje bi inače bilo nevidljivo vanjskim promatračima (uključujući države članice EU-a koje izvoze oružje). Pratit će i poveznice među oružjem, streljivom i njihovim komponentama te tehnologijama u tim različitim regijama pogođenima sukobom. CAR će zatražiti prethodno odobrenje Radne skupine Vijeća EU-a za izvoz konvencionalnog oružja prije nego što se konkretno angažira u svim zemljama koje prethodno nisu bile predmet istraga na terenu u okviru sustava iTrace ili programâ osposobljavanja i mentorstva u okviru sustava iTrace.

Aktivnosti: kvalificirani stručnjaci za oružje rasporedit će se kako bi provodili analizu na terenu nezakonitog konvencionalnog oružja, streljiva, komponenti i povezanih tehnologija pronađenih u okruženjima pogođenima sukobima. Aktivnosti će uključivati poboljšanu fotografsku dokumentaciju; forenzičko vrednovanje; rekonstruiranje uništenih ili oštećenih oznaka; provjera informacija o proizvođaču, uvozniku i krajnjem korisniku; te analizu povezane ambalaže, prijevoza i logističke dokumentacije. U istragama će se ocijeniti i obrasci upotrebe, izmjene i prilagodbe na bojištu, uključujući integraciju komercijalnih komponenti i novih tehnologija.

Svi provjereni dokazi učitat će se u sustav za upravljanje informacijama iTrace i, prema potrebi, na internetski portal za kartiranje, čime će se omogućiti komparativna analiza među regijama i razdobljima. Suradnjom s pouzdanim lokalnim partnerima poduprijet će se kontinuirano prikupljanje podataka, dok će se strukturiranom koordinacijom s državama članicama pojasniti opseg istraga, upravljati osjetljivim točkama i izbjeći sukobi interesa.

⁸ Obuhvaća i rad na podupiranju Odluke Vijeća 833/2014 (pročišćeni tekst), uključujući predmete dokumentirane u Ukrajini.

Rezultati: projektom će se dobiti robustan i usporediv skup provjerenih dokaza o preusmjeravanju i nezakonitoj trgovini na više područja. Poboljšat će se razumijevanje država članica o nezakonitim lancima opskrbe, metodologijama nezakonite trgovine i tehnikama prikrivanja te ojačati njihov kapacitet za ometanje nezakonitih prijenosa putem kontrola izvoza, sankcija i mjera izvršavanja zakonodavstva.

Pokazatelji: najviše 75 raspoređivanja na terenu, uključujući proširene misije prema potrebi, tijekom trogodišnjeg projektnog razdoblja.

4.3. Projekt 3: Tehnička potpora državama članicama

Cilj: pružiti tijelima država članica za kontrolu izvoza oružja i oblikovateljima politika prilagođenu operativnu i analitičku potporu za uklanjanje rizika od preusmjeravanja i kontrole nakon izvoza.

Aktivnosti: potpora će uključivati redovita bilateralna savjetovanja i posjete kapitalu, rad službe za pomoć 24 sata dnevno, održavanje sigurnih internetskih prikaza koji prenose šifrirane podatke iz sustava iTrace, održavanje, sigurnost i znatno poboljšanje globalnog sustava izvješćivanja o oružju iTrace, uključujući revidirani model podataka i unos i analitiku podataka potpomognutu strojnim učenjem, te pružanje misija provjere nakon isporuke ili nakon isporuke na službeni zahtjev.

Rezultati: projektom će se ojačati procjene rizika od preusmjeravanja, poboljšati praćenje nakon izvoza, poduzeti odluke o izdavanju dozvola na temelju Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP i UTO-a te olakšati informirano sudjelovanje u procesima međunarodne politike.

Pokazatelji: do 20 posjeta državama članicama; kontinuiran rad prikaza i službi za pomoć korisnicima.

4.4. Projekt 4: informiranje javnosti, savjetovanje o politikama i međunarodna koordinacija

Cilj: promicanje učinkovite upotrebe rezultata sustava iTrace i jačanje međunarodne koordinacije i razmjene informacija za potporu kontroli konvencionalnog oružja.

Aktivnosti: aktivnosti će uključivati sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i u političkim procesima, ciljani diplomatski angažman, savjetodavnu potporu politikama i razvoj formalnih aranžmana za razmjenu informacija s relevantnim organizacijama koje mogu doprinijeti podacima u sustavu iTrace.

Rezultati: poboljšana međunarodna svijest o sustavu iTrace, pojačana suradnja s partnerima izvan EU-a i pojačana usklađenost politika u svim okvirima za kontrolu oružja i sankcije.

Pokazatelji: najviše 50 aktivnosti informiranja i savjetovanja o politikama tijekom projektnog razdoblja.

4.5. Projekt 5: rezultati istraživanja u okviru sustava iTrace

Cilj: izrada vjerodostojnih rezultata istraživanja dobivenih iz podataka sustava iTrace koji služe kao temelj za rasprave o politikama i operativne odgovore na preusmjeravanje i nezakonitu trgovinu.

Aktivnosti: Dubinska analiza koja dovodi do pripreme, preispitivanja, objave i širenja do 20 rezultata usmjerenih na politike koji se odnose na glavne obrasce trgovine ljudima, regionalne trendove i nove rizike.

Rezultati: veća politička relevantnost podataka sustava iTrace, veća transparentnost i trajna vidljivost djelovanja u međunarodnom političkom i medijskom okruženju.

4.6. Projekt 6: Praćenje i istrage konvencionalnog oružja, streljiva i komponenti

Cilj: provoditi službene zahtjeve za praćenje i povezane istrage kako bi se utvrdili mehanizmi preusmjeravanja, neovlašteni ponovni prijenosi, kršenja sankcija i struktura nezakonitih mreža za opskrbu konvencionalnim oružjem.

Aktivnosti: kontinuirani program zahtjeva za praćenje podnosit će se nacionalnim vladama i relevantnim subjektima za nezakonito konvencionalno oružje, streljivo i komponente dokumentirane u istragama u okviru sustava iTrace. Te će se aktivnosti poduprijeti daljnjim analitičkim radom, uključujući obnovu lanca opskrbe, mapiranje mreža i procjenu financijskih, logističkih i posredničkih aktera uključenih u preusmjeravanje. CAR će nastaviti istraživati i primjenjivati nove tehnologije i metodologije kako bi se poboljšala sljedivost i analitička iscrpnost. Aktivnosti praćenja blisko će se koordinirati s državama izvoznicama i tranzitnim državama, osobito s tijelima država članica za nadzor izvoza oružja, te će se njima poduprijeti utvrđivanje neovlaštenih ponovnih prijenosa, preusmjeravanja nakon izvoza i kršenja obveza krajnjih korisnika. Rezultati će poslužiti kao temelj za ciljne mjere za suzbijanje preusmjeravanja, uključujući procjene rizika za izdavanje izvoznih dozvola, provedbu sankcija i mogućnosti narušavanja mreža. Rezultati: projektom će se dodatno proširiti globalni repozitorij praćenog konfliktnog oružja i streljiva, produbiti razumijevanje ljudske, financijske i logističke dimenzije preusmjeravanja te oblikovateljima politika pružiti provedive mogućnosti za rješavanje problema nezakonitih prijenosa, čime će se dopuniti tradicionalni embargo na oružje i kontrole izvoza.

5. Lokacije

Projekti će se provoditi raspoređivanjem na terenu u regijama zahvaćenima sukobima, bilateralnim aktivnostima u glavnim gradovima država članica, sudjelovanjem na međunarodnim forumima te istraživačkim i izdavačkim aktivnostima na odabranim europskim lokacijama.

6. Trajanje

Ukupno trajanje djelovanja iznosi 36 mjeseci.

7. Provedbeni subjekt i vidljivost djelovanja Unije

CAR povezuje male timove za istrage na terenu s lokalnim obrambenim i sigurnosnim snagama, osobljem mirovnih snaga i drugim akterima sa sigurnosnim mandatima. Kad god te snage/misije osiguravaju lokaciju nezakonitog oružja ili prikupljanja dokaza, timovi CAR-a uzimaju sve dostupne dokaze o oružju i skupinama korisnika tog oružja. CAR zatim pristupa traženju svih predmeta koji se mogu nedvojbeno utvrditi i provodi dalekosežne istrage nezakonitog prijenosa oružja, lanaca opskrbe i potpore stranama koje ugrožavaju mir i stabilnost.

U suradnji s nacionalnim tijelima koja izdaju dozvole za izvoz oružja i nevladinim subjektima CAR utvrđuje opskrbe lance odgovorne za dostavu oružja u oružanim sukobima utvrđivanjem nezakonite aktivnosti i preusmjeravanja oružja sa zakonitih na nezakonita tržišta. CAR evidentira prikupljene informacije u svojem globalnom sustavu za praćenje oružja iTrace, koji je, sa svojih više od 1 milijun unosa oružja koje se upotrebljava u sukobima, streljiva i povezanog materijala najveći registar podataka o oružju koje se upotrebljava u sukobima u cijelom svijetu.

CAR te informacije upotrebljava kako bi a) države članice upozorio na preusmjeravanje konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva i b) omogućio ciljne inicijative za suzbijanje preusmjeravanja, uključujući revidirane mjere za nadzor izvoza i međunarodno diplomatsko djelovanje.

Tom se metodologijom dokazano gotovo trenutno otkriva preusmjeravanje, s timovima CAR-a na terenu koji države članice informiraju o preusmjerenom oružju dok su još raspoređeni u područjima zahvaćenima sukobom. U nekim su slučajevima timovi CAR-a otkrili neovlaštene ponovne prijenose u roku od dva mjeseca nakon što je oružje isporučeno iz tvornice.

CAR je podržan Odlukom (ZVSP) 2019/2191 u nastavku i širenju projekta iTrace koji je uspostavljen Odlukom (ZVSP) 2013/698 od 25. studenoga 2013. i produljen odlukama (ZVSP) 2015/1908, (ZVSP) 2017/2283, (ZVSP) 2019/2191 i (ZVSP) 2023/387. Projektima koji se nazivaju iTrace I, II, III, IV i V čvrsto je diljem svijeta uspostavljen iTrace kao značajna inicijativa za praćenje oružja koje se upotrebljava u sukobima te je osigurana izravna potpora tijelima EU-a za izdavanje dozvola za izvoz i oblikovateljima politika za kontrolu oružja. Države članice EU-a prepoznale su ključnu važnost projekta iTrace nedavno u zaključcima Vijeća o kontroli izvoza oružja od 14. travnja 2025., u kojima se Vijeće obvezalo da će nastaviti podupirati i dodatno razvijati globalni mehanizam izvješćivanja o konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu u okviru sustava iTrace.

Osim toga, u akcijskom planu EU-a za borbu protiv nezakonite trgovine vatrenim oružjem i eksplozivima te njihove uporabe od 2. prosinca 2015. poziva se na „proširenje upotrebe sustava iTrace” i svim nacionalnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva koje uoče preusmjeravanje oružja i streljiva preporuča se da nalaze provjeravaju u evidenciji sustava iTrace. CAR je 2019. sklopio memorandum o razumijevanju s Europolom za pomoć u tim aktivnostima. Osim toga, CAR je podatke iz sustava iTrace proslijedio u INTERPOLOV sustav iARMS i pomagao INTERPOLU pri identifikaciji oružja koje su u sustavu iARMS evidentirale države članice.

CAR poduzima odgovarajuće mjere kako bi dao publicitet činjenici da Europska unija financira djelovanje. Takve će se mjere provoditi u skladu s Priručnikom za komunikacije i vidljivost vanjskog djelovanja Europske unije koji je sastavila i objavila Europska komisija.

CAR će tako osigurati vidljivost doprinosa Unije primjerenim brendiranjem i publicitetom, isticanjem uloge Unije, osiguravanjem transparentnosti njezinih djelovanja i jačanjem svijesti o razlozima za Odluku, kao i o potpori Unije za Odluku te rezultatima te potpore. Materijal izrađen u okviru projekta isticat će zastavu Unije na vidljivome mjestu u skladu sa smjernicama Unije za pravilnu upotrebu i umnožavanje zastave.

8. Metodologija i zaštitne mjere za partnere nacionalnih vlada

U sustavu iTrace zadržat će se politički uravnoteženo izvješćivanje. U skladu s CAR-ovim temeljnim načelima neovisnosti i objektivnosti, u okviru djelovanja izvješćivat će se o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu te komponentama i tehnologijama potrebnima za njihovu proizvodnju i operativnost, koje timovi CAR-a za istrage na terenu zabilježe u državama zahvaćenima sukobima, ne dovodeći u pitanje vrstu ili podrijetlo te neovisno o povezanosti strane koja posjeduje to oružje. CAR priznaje da države članice koje objavljuju informacije u interesu transparentnosti mogu svoj izvoz oružja izložiti većem javnom nadzoru. Stoga će CAR u najvećoj mogućoj mjeri:

- (a) u svojem javnom izvješćivanju navesti države članice koje su unijele informacije u sustav iTrace u interesu javne transparentnosti i
- (b) osigurati da se u javnom izvješćivanju u okviru sustava iTrace navedene države članice jasno razlikuju od onih država koje sustavno ne objavljuju informacije za potporu istragama u okviru projekta iTrace.

8.1. Operativna jasnoća

CAR će zatražiti prethodno odobrenje Radne skupine Vijeća EU-a za izvoz konvencionalnog oružja prije nego što se konkretno angažira u svim zemljama koje prethodno nisu bile predmet istraga na terenu u okviru sustava iTrace ili programâ osposobljavanja i mentorstva u okviru sustava iTrace. Svaki takav zahtjev predstavljat će široko polje interesa istraga CAR-a i metodologije predviđene za potencijalnu zemlju. U trenutku donošenja ove Odluke Vijeća, programi iTrace prethodno su bili u funkciji u sljedećim zemljama: Afganistan, Bahrein, Benin, Burkina Faso, Kamerun, Srednjoafrička Republika, Čad, Demokratska Republika Kongo, Côte d'Ivoire, Egipat, Etiopija, Gambija, Gana, Indija, Irak, Izrael, Jordan, Kenija, Libanon, Libija, Mali, Mauritanija, Maroko, Mozambik, Mjanmar, Nepal, Niger, Nigerija, Pakistan, Filipini, Saudijska Arabija, Senegal, Somalija, Somalija, Južni Sudan, Sudan, Sirija, Togo, Tunis, Turska, Uganda, Ukrajina, Ujedinjeni Arapski Emirati i Jemen.

8.2. Ublažavanje pristranosti

CAR priznaje da razina podataka koje nacionalne vlade šalju kao odgovor na zahtjeve za praćenje, počevši od neslanja odgovora do potpunog objavljivanja i dostavljanja dokumenata o prijenosu, može dovesti o različitim stupnjevima javne izloženosti država članica. CAR se obvezuje na ublažavanje svake implicitne pristranosti koju bi takva razlika u odgovorima na zahtjeve za praćenje mogla unijeti u izvješćivanje u sustavu iTrace tako da:

- (a) u uvodnom tekstu izričito navodi sve slučajeve zabilježene u sustavu iTrace u kojima su države članice transparentno odgovorile na zahtjeve za praćenje na takav način da, ako je to primjenjivo, jasno potvrđuje zakonitost prijenosa koji podliježe tim zahtjevima za praćenje;
- (b) U uvodnom tekstu izričito navodi sve slučajeve zabilježene u sustavu iTrace u kojima države nisu odgovorile na zahtjeve za praćenje navodeći da „s obzirom na izostanak odgovora na zahtjev za praćenje, CAR se ne može izjasniti o zakonitosti predmetnog prijenosa” (ne primjenjuje se na slučajeve u kojima su države članice u odgovoru na određene zahtjeve za praćenje dostavile razloge koji ih sprječavaju da odgovore odmah ili u cijelosti) i

8.3. Postupak praćenja

Države članice i nevladini subjekti odgovaraju na zahtjeve za praćenje koje izdaje CAR u okviru projekta iTrace u potpunosti po vlastitom nahođenju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o kontroli izvoza i povjerljivosti podataka. Međutim, postupak praćenja najkonkretniji je način provjere točnosti informacija prikazanih u javnim rezultatima CAR-a. Upozoravanjem strana na preusmjeravanje prije javnog otkrivanja (putem publikacija u sustavu iTrace ili CAR-u) CAR primateljima omogućuje da odgovore na „sumnje” i pojasne stanje.

CAR zahtjeve za praćenje za predmeta pod kontrolom izvoza najprije šalje elektroničkim putem vladinim stalnim misijama pri Ujedinjenim narodima u New Yorku iako potiče nacionalne vlade, zbog administrativnih razloga, da za buduću komunikaciju sa sustavom iTrace uspostave kontaktnu točku u glavnom gradu.⁹ U slučaju predmeta koji se ne kontroliraju CAR šalje zahtjeve za praćenje elektroničkim putem proizvodnim ili izvoznim subjektima.

Postupak praćenja slijedi interni standardni operativni postupak CAR-a 02.02 i obuhvaća sljedeće korake:

- (a) po prikupljanju podataka timovi za istrage na terenu, od kojih se traži praćenje konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva, označavaju oružje za praćenje u globalnom sustavu za izvješćivanje o oružju iTrace;
- (b) Odjel za praćenje CAR-a provjerava sve druge podatke prikupljene na terenu te u suradnji Analitičkim odjelom CAR-a pokreće svaki dodatni zahtjev za praćenje koji smatra relevantnim;
- (c) za predmete odabrane za praćenje sustav automatski: i. svakoj predmetu dodjeljuje broj zahtjeva za praćenje; ii. objedinjuje zahtjeve za praćenje za jedan ili više predmeta, koji potječu iz jedne zemlje, u jednu komunikaciju o praćenju; te iii. dodjeljuje broj korespondencije za svaku komunikaciju povezanu s praćenjem.
- (d) Slanjem zahtjeva za praćenje započinje razdoblje čekanja od 28 dana uzimajući u obzir nacionalne postupke, na primjer u državama članicama. Tijekom razdoblja čekanja predmet se ne smije objavljivati niti se na njega ne smije upućivati u bilo kojem dokumentu CAR-a;
- (e) ako na kraju razdoblja od 28 dana ne dobije odgovor na zahtjev za praćenje, Odjel za praćenje može poslati podsjetnik (e-poštom ili telefonskim pozivom pri čemu čuva sve komunikacije). Podsjetnikom ne započinje još jedno razdoblje od 28 dana;

⁹ Države članice podsjećaju se da obveze prema Međunarodnom instrumentu za praćenje (ITI) i Ugovoru o trgovini oružjem (UTO), koje se odnose na čuvanje evidencije najmanje 10 godina, ni u kojem pogledu ne ograničavaju države članice u razmjeni informacija ako relevantna evidencija postoji iznad minimalnih pragova za čuvanje ITI-ja i UTO-a. Države članice potiču se da s projektom iTrace razmjenjuju sve dostupne informacije koje se odnose na proizvodnju i prijenos oružja, streljiva i povezanog materijala, ako takva evidencija postoji i neovisno o proteklom vremenu.

- (f) ako Odjel za praćenje primi odgovor na zahtjev za praćenje, o tome obavješćuje sve relevantno osoblje. Relevantno osoblje raspravlja o odgovoru s Odjelom za praćenje i odlučuje o postupku (tj. je li strana koja je poslala odgovor odgovorila na pitanja CAR-a? Treba li CAR dalje postupati ili tražiti pojašnjenje? Može li CAR izdati obavijest o pravu na odgovor?);
- (g) nakon što su zaprimljena sva pojašnjenja Odjel za praćenje sastavlja obavijest o pravu na odgovor. To je kratak sažetak informacija dobivenih u odgovoru na zahtjev CAR-a te se u njemu upozorava na informacije koje nedostaju ili nisu jasne. Tekst je sastavljen na način da se može doslovno navoditi u sustavu iTrace i drugim dokumentima CAR-a te mora sadržavati sve informacije koje je poslala strana od koje je zatražen odgovor na zahtjev za praćenje. Odjel za praćenje prosljeđuje nacrt teksta timu koji je odgovoran za praćenje na preispitivanje. Po prihvaćanju teksta tim u pisanom obliku obavješćuje Odjel za praćenje, a Odjel za praćenje šalje obavijest o pravu na odgovor. Države članice podsjeća se da je dogovor o doslovnom tekstu o pravu na odgovor postignut isključivo kako bi se osigurala točnost izvješćivanja, a ne kako bi se ograničio opseg izvješćivanja o cijelom lancu nadzora nad određenim predmetom. Osim ako je dokazano da su pogrešne, sve informacije uključene u pravo na odgovor trebale bi biti usmjerene na pojašnjavanje najpotpunijeg prikaza identiteta, proizvodnje, izvoza, uvoza, krajnjih korisnika i deklarirane krajnje uporabe nekog predmeta, uključujući imena svih strana uključenih u prethodno navedene aktivnosti;
- (h) slanjem obavijesti o pravu na odgovor započinje još jedno razdoblje čekanja od 28 dana tijekom kojeg CAR poziva stranu od koje je zatražen odgovor da predloži dopune ili izmjene teksta prava na odgovor;
- (i) ako strana od koje je zatražen odgovor predloži izmjene teksta prava na odgovor, CAR mijenja tekst i ponovno izdaje obavijest o pravu na odgovor. Svaki put kada Odjel za praćenje ponovno izdaje pravo na odgovor započinje još jedno razdoblje čekanja od 28 dana. Taj se postupak može ponavljati sve dok CAR ne zaključi da je postignuta konstruktivna razmjena. CAR nije dužan prihvaćati izmjene prava na odgovor u nedogled;
- (j) postupak prava na odgovor zaključuje se kada dotična vlada ili dotični subjekt obavijesti CAR da je tekst prihvatljiv ili kada CAR smatra da daljnje izmjene koje dotična vlada ili dotični subjekt predlaže, nisu valjane ili su suvišne, ili kada istekne 28-dnevno razdoblje čekanja bez odgovora. Ako vlada priopći da se ne slaže s CAR-om i CAR smatra da navedene primjedbe nisu valjane ili su suvišne, CAR mora prigovore navesti u tekstu prava na odgovor. Ako u odgovoru nedostaju informacije koje se odnose na proizvodnju, značajke ili lanac opskrbe nekog predmeta, CAR se može osloniti na vlastite sposobnosti identifikacije ili druge pouzdane izvore kao osnovu za svoje zaključke i javno izvješćivanje;
- (k) U slučajevima u kojima je postupak prava na odgovor u tijeku te mu ubrzo slijedi objava, dva tjedna prije „zaključavanja teksta” CAR obavješćuje stranu od koje je zatražen odgovor da u predmetnoj objavi neće biti promjena nakon datuma zaključavanja teksta;

- (l) kada Odjel za praćenje unese sve izmjene i dopune u tekst prava na odgovor, nacrt teksta prosljeđuje na preispitivanje timu koji je bio odgovoran za praćenje. Po prihvaćanju teksta tim CAR-a o tome u pisanom obliku obavješćuje Odjel za praćenje. Nakon odobrenja tekst prava na odgovor se „zaključava” i više nisu moguće promjene u tekstu prava na odgovor. Od tog se trenutka taj tekst mora doslovno navoditi u svim javnim ili nejavnim dokumentima koji se odnose na određeni predmet. Stoga je iznimno važno da se Odjel za praćenje i odgovarajući timovi prije izdavanja prava na odgovor dogovore o cijelom tekstu od riječi do riječi i
- (m) ako vlada ili subjekt u svojem odgovoru na zahtjev CAR-a za praćenje utvrdi sljedeću točku u lancu opskrbe, CAR toj strani izdaje novi zahtjev za praćenje i postupak praćenja ponovno počinje od točke (a).

8.4. Prethodna obavijest

CAR šalje prethodnu obavijest svim stranama na koje se upućuje u sadržaju objava u sustavu iTrace. Obavijest se šalje u obliku službene komunikacije koju sastavlja autor predstojeće objave, a šalje je Odjel za praćenje. U prethodnoj obavijesti navodi se kako će se u izvješću objasniti povezanost navedene vlade ili drugog subjekta i dotičnog predmeta te je sastavljena tako da se osigura:

- (a) da je CAR proveo dubinsku analizu svih navoda ili upućivanja na subjekte u svojim dokumentima i
- (b) da su informacije navedene u dokumentima CAR-a točne i pravedne.

Nakon što je poslana prethodnom obavijesti započinje razdoblje čekanja od 14 dana tijekom kojeg CAR poziva primatelje da provjere točnost dostavljenih informacija i izlože prigovore. Tijekom tog razdoblja od 14 dana predmet se ne smije objavljivati niti se na njega ne smije upućivati u bilo kojem dokumentu CAR-a.

9. Izvješćivanje

Opisna izvješća podnositi će se svaka tri mjeseca i u njima će se detaljno navoditi aktivnosti i ostvarenja po projektima, uz potporu podataka u stvarnom vremenu dostupnih na internetskom prikazu iTrace.